ވިހި އަހަރު ކުރިން ދިމާވި ދަތުރުވެރިޔާ އާއި، ހުނި ތައިގެން ދުވަންހުރި ބޯބޯ

https://www.liyuntherin.org/archives/2975

ޒާކިބަރ މުޙައްމަދު ރަޝީދު

10 ޖެނުއަރީ 2013

ނަގޯލި ތަޅި، ކަނޑެއްމަތިގައި، ވާ އައްސަރިފައިވާ ކުދި / ބޮޑެތި އުޖަނދުމަހެއް ވެސް ހިފަނީ، ނިދިން ހޭލީ ހުންނަނެވެ. އަޅު ދުވަހަކާ ކުރިމަތިލުމަށްބާކަށެވެ. އަޅު ތެޅިދިބާތަކާއި ކުރިމަތިލާކަށެވެ. ވޭބަރު މަތިގައި ތިބި ބާރުކާ، އޮޅުގައި ތިބި ބާރުކާ ބައްސު ސަވާރާ ކުރަމުން ދިޔައެވެ. ފައިބަރު ތަޅުތަ މަތިގައި، އަނގެއް ބާރުކާ، ކަނޑުއްޔެއް އަރިއަރިކޮށް ފޮނިފޮނި ކުރަމުން ދިޔައެވެ. ބައްޕަފާއި، އަންހެނަ އަހަރެން ދާ ފިރިހެން ދަރިފުޅު، އުނބެފައިން އިރިނދު ތިބެގެން ނާސްތާކުރަމުން ދިޔައެވެ. ހުސްގަޑާ އިން ދަރިފުޅު އިނީ، ބައްޕަ ކުރިމަތިގައި، ކަކޫގައި ކަކޫ ޖެހޭ ހިސާބުގައެވެ. މޭޒުދިފައި ހުރި ބާރިތައި ހުސްކުޑަކުދިބޮޑު ބަރަނި އޮވެ. ފޮތިކުރުމަށްދިޔަ، ކަންކަމަށް ނިމެންދެން، ދަރިފުޅުގެ ޖަރިމަރީގެ ބޮޑުބައި ހުސްވަންދެން އަހަރެން އެ ތާނގައި ހުރީމެވެ.

ކުރުކުރު ފިތާވެތެވެކެއް އަވަހުން، މަޖަމަޖެހުން ހިނގާފައި ދުރަށް ދެވުނެވެ. ވަޑާމަސް މާރުކާޖާ ވީ ހިސާބަކެވެ. ފަޅު ފުނި ފުނިގެ މެދުން، ބަނދުކާވާއި، ކައިރި ފުނިގެ ފުރަގަހުން ތަރައްވައި ހިނގައިވައި ދެވުނެވެ. މުޖެ ކާނބާއި، ރަތްރަށް ކުރުނބާ ހުރި އަހަރެންގެ ވާތްފާރާތުގައެވެ. ވަޑާމަސް ހުރި މާރުކާޖެގެ އެތެރޭގައެވެ. އަހަރެން ހިނގައިވައި ދިޔައި ކާނިކާންކަން އެތެރި، ފާތުރުމަސްދިޔަ ފިރިހެންތެރިކަމާ މެދުނުނެވެ. އެ މީހުންގެ ބަހުރުވަތަކުން އެ ވަހަކަތައްކޮށް މުޅިމަކުރާތަކުރަމުން ގެންދިޔައެވެ. ވަޑާމަސް މާރުކާޖެގެ ހުވަނދު – އޮތީ ކަނޑުވެ. ކަނާ ދެތިން ފޫޖެ ދުރުގައި ހުރި ބޯކ ދަނޑުގައި، އައްސަޔި، ހަރުކަންފައިހުރި ތިއްމުއް ދިރިހުވެ. ހުދު ގަނޑުއްގައި، ކުދި އަކުރުތަކަކުން ލިޔެފައި ހުރި ލިޔުމެކެވެ. ހަތަރު ފަސް ޖުމުލަތަކުގެ ދިގު ލިޔުމެކެވެ. ގޮތްލެވި، ގެދުވެރި ކުއްސަފަހައިހާމުވެ. ލިޔެފައިހުރި ތަނަ އަކުރުންނެވެ. ލިޔުމުގެ ނަމަ ހިނގާބަރު ފެށި އިރު، ފެނި ހިނގާބ ޢަބް ގެއްލި އެވެ. ފަރުވި، ފެނި އިސްރާއީލު ލިޔެފައި އޮތް ލިޔުން އަހަރެންނަށް ހުވާބާ ކޮންދިނީ، ދެހިގެން ހުރި މިހާ އެވެ. ފާރަގައި އޮތީ ދެން ހުރި މުސްކުޅިވެލާ. ދަރަވައިދަރަވައި، އަހަރާއި ގޮސްފަތަރު ހުރި ކަޑުރަޢުލާފަ އަރައިފައެވެ. އާނާ ކަމުންދިޔަ ފަތާއި، އުވައިގެ ވަސް އަހަރެންގެ ނަފްސަތަކަމަށް ފުރި އެވެ. ހިތަށް އުކުވެރިޔާ އަހަރެންނަށް ކިޔައި ދިނެވެ. ހުވާޞާކޮށްދިނެވެ. "ކުއްލިއެވެ! ތިއާ މިތަނަށް ކުރި އުޅުން މަސާ ކުރިން ބަދަލުވިފައި ހުރި ލިޔުމުކުރެވެ". ދަރުމަތަރިޔާ ކުރިއަށް ގެންދިޔައެވެ. "ނިކަން ބަލައިލަ ބަލާށެވެ! މިހާރު ވެސް ކުރިއަށްދިން މި ދަނޑި އެވެ."

އަހަރެން ބަލައިލީމެވެ. އެއީ ތެދެކެވެ. ފަހަރަކު ކަތިވެއް، ފަހަރަކު ބޮއްޓެއް، ފަހަރަކު ޖަސޯތްގަނޑެއް ނަގަތަ ކަރުދާސް ފިރިގަނޑެއް ފެތައި ކުނި ގެންސެ އެ ތަނަށް އަޅުވެގެންނެއްޗަވެ. އެ ހޮޅި ދަނޑިގެ ބޮޑެތެވެ. އެ އިޖުލާސްގެ ތިރިހުރެވެ. ދުވަސްހުރި ބޯބޯ ހުރި ނާއްސަމުދާވެއެވެ. ދަރަވައިވައި. އެ ބޯބޯ ދަރަވައިވައި ހުރި، މި ވަޖުލާކުދިކަން އަހަރެންނަށް އެނގެނީ އެ ބޯބޯ ދުއްޔާ ވާހަކައިންނެވެ. ބޭނުޖެވެ. ކުއްލިއެވެ. މިތާކު މި ފެއްދާ މިހާކު ނޫޅެވެ. އެއްވެސް ދިވެހިސްއެއް ނޫޅެވެ. ތިޔަ އިޖުލާސްގައި ލިޔެފައި އޮތް އެއްކޮޅު ކިޔަން އެނގޭނީ މިހާކު ނޫޅެވެ. ތިޔަ އިޖުލާސްގެ ބޭނުމަކީ، ކުރިއްޔެން ހެއްޖެވުމެއް ނުނެވެ. ދަރުމަތަރި ބޯބޯގެ ވާހަކަ އަހަރެން އަހަރެންވެސް ވިސްނައިލީމެވެ. އެއީ ތެދެކެވެ. އަމުރުވެރި ފެންމަތާ ނުވަތަ ހިލާޢަހުރުއް ތޮށްހިޖު ނުކުރެވުނަތަ، އެ އަމުރު ނުރަމުން އަދޭވެއްބޭނީ، ނުރުނު ފެނަތަ ގެވުނެވެ. ހާދިޔާ ދިޔައީ ވެސް، ރަނގަޅު ވެސް އެކި، ފެއްޗާއީ ވެސް ކަނޑައް ހުރި މި ތަމަނުވެ. ދަރިން އަޖ ނުއަރާނަކަން ދަޖެނާ އަމުރުއް، ބަޔާދުކަ ކަންދެން ނުވާނެ އެވެ. ރައްދުމެން ހިދަމަން ނުގަސްނާނަކަން ދަޖެނާ އަމުރުއް، ވެރިކަމުގެ ފަރާތުން ނުރެދެން ނުވާނެ އެވެ. އަމުރުއް ނުރުފިސްތަ، އެ އަމުރު ބޯރުވެރި ކުރުމަށް ދޭކަން އެވެ. "ދާ އެންފެރެސް" ކުރުމަކީ މިއީ އެވެ. އަމުރުވެރިފަރާތުގެ އަޑު ހިފެހެއްޓެންޏެވެ ގެންނެވެ.

ދުވަސްހުރި ބޭބޭގެ ވާހަކަ އަޅުއަހަރި، އަހަރެންނަށް އެހެން ހަނދާނެއް ވެސް އަހެވެ. އެއީ މީގެ ވިއްސަކަށް އަހަރު ކުރީގެ
ހަނދާންނެތެވެ. ޒަމާނާއެކު ފަސޭހަވާ ހަނދާންނެތެވެ. އެއީ ނުވަދުރަ އެއްވަސް އަހަރުގެ ޑިސެމްބަރު މަހެވެ. އަހަރެންގެ މަދަރުސާގެ
އަހަރު ރޯއްޗިގައި، ރާއްޖެ އަންނަން ކުރި ދަތުރުގައި، މަޑިންދާބަދު ބޮޑުއަރިން ދިމާވި ޖަވާނުގެ ހަނދާނެވެ. ޖެހޭ އިން ފުރައިގެން
މާލެއަށް ދަތުރުކުރުމުން ދިޔަ ބޮޑުބޮޑުއަރިން ދިމާވި، ބަންދަރު ޖަވާން އަހަރެންނާއި އަހަރެންގެ އެކުވެރިންގެ ސަމާލުވެރިކަން ދެކިން
އަލިފާނޭގެވެ. ދިޔުމަށްބުނުން ވާހަކަދައްކަމުން ފުރިހަމަވާދުނިޔެ ފުރިހަމަކަމާއިމެދު ބޮޑު މިހާރު، އެ ދުވަސްވަރު މި ކުޑަކުދި ޒަމާނުގެ
ބަރުން ވާހަކަދައްކަން ވީ، އަންނަނިވި ކުރުވި ކަމަކަށްވެ. ހަމަ އެހެންމެ އުފާކުރުވި ކަމަކަށްވެ. އެހެންނަމަވެސް އެއީ، އަހަރެމެންގެ
ޖީވުމު "އަލިފާނޭގެންނާން" ބަދަލުކަން އެއިރަށް ހިތަން ނަގައިއްނަގެންވެ.
މިއީ، އެ ޖަޒީރާ ހިނގައި ދިޔަޑު ބަނޑަބަރު، އެކުވިސް އަހަރު ފަހުވެ. މިއަދު އެމީހުން، ހަމައެކަނި އަހަރެމެންގެ ބަރުން
ވާހަކަދައްކަނިޔާ ނޫންވެ. އަހަރެމެންނަން މަސްބާނައިދިނީ އެވެ. ގެ އަނގައިދިނީ އެވެ. ތިނިމަތި ބަތަހަށްބައިދީ، އަތް ދޮއްވައިދިނީ
އެވެ. ބޯކޮޅައިދީ، ތުނބުލި ވެސް ހަދައިދިނީ އެވެ. އެ މީހުންގެ ކުރަފުތްގެ މިރަ، ވަކި އަހަރެމެންގެ ވައިޓާޔާގައި ޖެހިފައެވެ.
އަހަރެމެންގެ ކަނދުރާގައި ޖެހިފައެވެ.
ދުވަސް ހުރި އަހަރެންގެ ރަށުމަތީގެ ބޭބޭ، ސަލާމަތް އިނގިލީން އިސްލާމްކުރުމުން ފަހަރަކު މީހަކު އަހަރެންނަން ދައްކައިދިނެވެ.
ކޮށްކަށެވެ. މިއީ ވެސް އެމީހުންގެ މީހުންނެވެ. އެއީ ވެސް އެމީހުންގެ މީހުންނެވެ. ތިނިހި ވެސް އެމީހުންގެ މީހުންނެވެ. ކައިރިހި ނިމުންއިރު،
އެތަކެ އެ ދޫނުމީހަކު ނަމަކަހަވައެވެ.
ދުރުން މި މުޅިތަމަހަން ބަޔައިވާއިރު، މި ތަނގައި. އިޖުތިމާޢީ ވެރިންގެ މަޢުލޫމާތު ދޫލައި ފޮތްތިފައި އެބަހުރިކަން
އެނގެއެވެ. އާދެމެހެރިން، އަހަރެންނަން ފެނުނު އެންމެ ބޮޑު ދު މަޢުލޫމާތަކީ، އާދައިގެ މަސައްކަތުގެ ގޮތުން ލިބިފައި ތިބި
ބޭރުމީހުންގެ މަޢުލޫމާތާ، މަސްތަކުގެ މައުލޫމާތުގެ މަޢުލޫމާތެވެ. މިތަން ދުލާ ފޮތުގެ ބަޔަކު ތިބިއްޔާ މި ދުނިޔެ ކޮންޓްރޯލް
ކުރަންތި އެވެ. ވަގުތު ފާއިތު ނުވަނީހެވެ.